

Sygn. akt IV CSK 410/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 27 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSA Andrzej Niedużak

Protokolant Izabela Czapowska

w sprawie z powództwa S. B.

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z siedzibą w Warszawie

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 27 czerwca 2012 r.,

skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 11 lutego 2011 r.,

- 1. oddala skargę kasacyjną**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz strony pozwanej.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 22 września 2010 r. oddalił powództwo S. B. o zapłatę 300000 zł wniesione przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). Ustalił, że Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 13 grudnia 2006 r. stwierdził, iż powód od dnia 1 października 2004 r. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników. Z uwagi na treść tego orzeczenia KRUS w dniu 9 lutego 2007 r. wydał decyzję podobnej treści. Na jej podstawie zostały wydane dwa zaświadczenia, z których wynikało, że konto powoda w KRUS wykazuje zadłużenia (zaświadczenie z dnia 5 kwietnia 2007 r. i z dnia 25 czerwca 2007 r.). Powód w dniu 17 kwietnia 2007 r. złożył w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w zakresie „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” w wysokości 300000 zł. Po odmowie udzielenia powodowi tego dofinansowania złożył on odwołanie do Prezesa ARiMR, który utrzymał w mocy decyzję dyrektora K. Oddziału ARiMR. W uzasadnieniu tych decyzji wskazano, że powód nie dołączył do wniosku zaświadczenia o niezaleganiu z płatnościami wobec KRUS, co stanowiło brak formalny wniosku. Skarga powoda do WSW w Warszawie została oddalona wyrokiem z dnia 15 maja 2008 r. Decyzja KRUS z dnia 9 lutego 2007 r. została zmieniona wyrokiem Sądu Okręgowego w B., który stwierdził, że powód od dnia 1 października 2004 r. nie podlega rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Po wydaniu tego orzeczenia dyrektor K. - Oddziału ARiMR odmówił wznowienia postępowania w sprawie przyznania powodowi dofinansowania.

W ocenie Sądu Okręgowego brak było w sprawie podstaw do zastosowania art. 417¹ k.c., gdyż decyzja KRUS z dnia 9 lutego 2007 r. nie była decyzją ostateczną. Oceniając zasadność roszczenia powoda na gruncie art. 417 k.c. Sąd Okręgowy uznał, że powód nie wykazał aby działanie strony pozwanej nosiło cechy bezprawności. W jego ocenie szkoda w postaci odmowy udzielenia dotacji nie była również bezpośrednio konsekwencją decyzji wydanej przez KRUS. Powód poprzez nieuregulowanie składek do KRUS mimo natychmiastowej wykonalności

decyzji postąpił wbrew obowiązującym przepisom i przyczynił się do wydania decyzji odmawiającej udzielenia dotacji.

Apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 11 lutego 2011 r. Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Okręgowego. Podkreślił, że wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 6 lutego 2008 r. i wyrok Sądu Apelacyjnego oddalający apelację od tego wyroku nie stanowiły prejudykatu w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. Wydanie tych orzeczeń nie prowadziło również do stwierdzenia bezprawności działania strony pozwanej.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 417 § 1 k.c. oraz art. 417¹ § 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, naruszenie art. 361 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, naruszenie art. 361 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie, naruszenie art. 9 k.p.a. w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz naruszenie art. 3 § 1 i art. 170 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.). W oparciu o te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W ocenie skarżącego fakt, że decyzja KRUS z dnia 9 lutego 2007 r. była decyzją ostateczną przesądza, że w sprawie ma zastosowanie art. 417¹ § 2 k.c. Stanowisko to nie jest uzasadnione. W związku z treścią art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (uou spr) od decyzji KRUS stwierdzającej, że powód podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników istotnie nie przysługiwało odwołanie w postępowaniu administracyjnym i decyzja ta miała zatem charakter decyzji ostatecznej. Z uwagi na szczególny charakter regulacji dotyczącej zaskarżenia decyzji KRUS przysługiwało od niej odwołanie do sądu powszechnego. W tym przypadku znajdują zastosowanie art. 477⁸-477¹⁶ k.p.c. Brzmienie art. 477¹⁴ wskazuje, że postępowania prowadzone w wyniku rozpoznania odwołania ma charakter postępowania instancyjnego. Nie jest to zatem postępowanie służące ustaleniu niezgodności z prawem decyzji KRUS

i w procesie o odszkodowanie wyrok sądu nie jest orzeczeniem prejudycjalnym w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c.

Wbrew zarzutowi skargi kasacyjnej w sprawie znajdował zatem zastosowanie art. 417 k.c. Nieuzasadniony był również zarzut błędnej wykładni tego przepisu. Trafna była ocena Sądu Apelacyjnego, że zmiana decyzji KRUS przez sąd w wyniku uwzględnienia odwołania nie była wystarczająca dla stwierdzenia bezprawności działania w związku z wydaniem tej decyzji. Sąd Apelacyjny wskazał też zasadnie, że treść decyzji KRUS była związana z prawomocnym wyrokiem sądu, a powód nie poinformował wcześniej sądu bądź KRUS o pobieraniu świadczeń z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej. Było to zaś podstawą do zmiany decyzji z dnia 9 lutego 2007 r.

Zarzut naruszenia art. 9 k.p.a. w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników powód sformułował w oparciu o stwierdzenie, że nie został pouczony o natychmiastowej wykonalności decyzji KRUS. W sprawie brak jest jednak ustaleń w tym zakresie, a powód nie sformułował zarzutów, które pozwalałyby przyjąć, że stanowiło to uchybienie mające wpływ na wynik sprawy. Uwzględniając, że w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy nie dokonuje własnych ustaleń faktycznych nie pozwalało to na uwzględnienie wskazanego wyżej zarzutu.

Odpowiedzialność deliktowa może wchodzić w grę przy spełnieniu kumulatywnie wszystkich jej przesłanek. Stwierdzenie braku jednej z nich jest wystarczające dla oddalenia powództwa. Stwierdzenie, że bezzasadne były zarzuty skargi kasacyjnej kwestionujące ocenę o braku przesłanki w postaci bezprawności działania strony pozwanej czyniło zatem bezprzedmiotowym rozpoznawanie zarzutów skargi kasacyjnej dotyczących istnienia także kolejnej przesłanki odpowiedzialności deliktowej w postaci istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy wydaniem decyzji przez KRUS i szkodą polegającą na utracie przez powoda możliwości uzyskania dotacji z ARiMR. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie daje także podstaw dla stwierdzenia, że Sąd Apelacyjny oceniając przyczyny, które spowodowały odmowę przyznania powodowi dotacji

podważył ustalenia dokonane w wyroku WSA w Warszawie z dnia 15 maja 2008 r. i przekroczył granice kontroli zastrzeżone dla postępowania administracyjnego.

Z przyczyn wyżej wskazanych skarga kasacyjna była pozbawiona uzasadnionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.